

T E D C H I A N G

Ε
Κ
Π
Ν
Ο
Η

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ

ΙΚΑΡΟΣ

ΕΚΠΛΗΘΗ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Exhalation*

© 2019, Ted Chiang

© 2021, Εκδόσεις Ίκαρος για την ελληνική έκδοση

Μετάφραση από τα αγγλικά: Μαργαρίτα Ζαχαριάδου

Επιμέλεια – Διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη

Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος

Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: ΗΛ. Μπουντάς – Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2021

ISBN 978-960-572-412-2

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

TED CHIANG

ΕΚΠΝΟΗ

Μετάφραση
Μαργαρίτα Ζαχαριάδου

ΙΚΑΡΟΣ

Στη Μάρσια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο έμπορος και η πύλη του αλχημιστή	11
Εκπνοή	54
Τι αναμένεται από εμάς.....	81
Ο βιολογικός κύκλος των λογισμικών όντων	86
Η αυτόματη νταντά του Ντέισι	227
Η αλήθεια των δεδομένων, η αλήθεια του συναισθήματος ...	242
Η μεγάλη σιγή	300
Ομφαλός	307
Η αγωνία είναι ο ίλιγγος της ελευθερίας.....	350
Σημειώσεις για τις ιστορίες	438
Ευχαριστίες.....	451

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΚΑΙ Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΛΧΗΜΙΣΤΗ

Ω πανίσχυρε χαλίφη και ηγέτη των πιστών, στέκομαι ταπεινός ενώπιον της εκτυφλωτικής σου παρουσίας· στη ζωή του ολόκληρου κανείς άνθρωπος δεν μπορεί να ελπίζει σε ευλογία μεγαλύτερη από τούτη. Η ιστορία που έχω να διηγηθώ είναι αληθινά παράξενη, τόσο που ακόμη και αν την κεντούσε κάποιος με μελάνι στην άκρη του ματιού, το θαύμα αυτό πάλι δεν θα ξεπερνούσε εκείνο των γεγονότων που περιγράφει, γιατί είναι προειδοποίηση για όσους καταλαβαίνουν από προειδοποιήσεις και μάθημα για όσους θέλουν να μαθαίνουν.

Το όνομά μου είναι Φουβαάντ ιμπν Αμπάς, κι έχω γεννηθεί εδώ στη Βαγδάτη, την Πόλη της Ειρήνης. Ο πατέρας μου ήταν έμπορος σιτηρών, μα εγώ πέρασα μεγάλο μέρος της ζωής μου ως προμηθευτής εκλεκτών υφασμάτων, πουλώντας και αγοράζοντας μεταξωτά από τη Δαμασκό και λινά από την Αίγυπτο και μαντίλες χρυσοκέντητες από το Μαρόκο. Ήμουν εύπορος, μα η καρδιά μου ήταν ταραγμένη, και ούτε η αγορά πολυτελών αγαθών ούτε η προσφορά ελεημοσύνης δεν μπορούσε να τη γιατρέψει. Τώρα στέκομαι εδώ μπροστά σου χωρίς ούτε ένα ντιρχάμ στο πουγκί μου, έχοντας όμως μέσα μου γαλήνη.

Ο Αλλάχ είναι η αρχή όλων των πραγμάτων, αλλά με την άδειά σου, Μεγαλειότατε, θα αρχίσω την ιστορία μου από τη μέρα που έκανα έναν περίπατο στη συνοικία των τεχνιτών του μετάλλου. Είχα να αγοράσω ένα δώρο για κάποιον άνθρωπο που κάναμε μαζί δουλειές, και μου είχαν πει πως θα του άρεσε ένας δίσκος φτιαγμένος από ασήμι. Αφού κοίταξα εδώ κι εκεί για μισή ώρα, πρόσεξα πως σε ένα από τα μεγαλύτερα καταστήματα της αγοράς είχε μπει κάποιος καινούριος έμπορος. Η θέση ήταν πλεονεκτική, και θα πρέπει να του κόστισε πολύ η αγορά, έτσι λοιπόν μπήκα μέσα για να ρίξω μια ματιά στο εμπόρευσμά του.

Πρώτη φορά στη ζωή μου έβλεπα τέτοια θαυμάσια ποικιλία αγαθών. Κοντά στην είσοδο υπήρχε ένας αστρολάβος εφοδιασμένος με επτά επάργυρες πλακέτες, μια κλεψύδρα που σήμαινε και μ' ένα καμπανάκι την ώρα κι ένα αηδόνι από χαλκό, που τραγουδούσε όποτε φυσούσε αέρας. Παραμέσα υπήρχαν ακόμη πιο μεγαλοφυείς μηχανισμοί, κι εγώ είχα απομείνει και τους κοιτούσα έτσι όπως κοιτάνε τα παιδιά τους ζογκλέρ, όταν ένας γέροντας βγήκε από μια πόρτα στο βάθος.

«Καλώς ήλθες στο ταπεινό μου μαγαζί, αφέντη», είπε. «Το όνομά μου είναι Μπασααράτ. Πώς μπορώ να σου φανώ χρήσιμος;»

«Έχεις εδώ εξαιρετικά κομμάτια προς πώληση. Έχω πάρει δώσε με εμπόρους από κάθε γωνιά του κόσμου, κι όμως τέτοια πράγματα δεν έχω ξαναδεί. Μπορώ να ρωτήσω πού βρίσκεις τα εμπορεύματά σου;»

«Σου είμαι ευγνώμων για τα ευγενικά σου λόγια», είπε εκείνος. «Όλα όσα βλέπεις εδώ είναι φτιαγμένα στο εργαστήριό μου, από μένα ή από τους βοηθούς μου υπό τη δική μου καθοδήγηση».

Μου έκανε εντύπωση πώς ήταν δυνατόν αυτός ο άντρας να κατέχει τόσα πολλά από τόσο πολλές τέχνες. Τον ρώτησα για τα διάφορα όργανα που είχε στο μαγαζί του και τον άκουσα να μιλά με βαθιά γνώση για αστρολογία, μαθηματικά, γεωμαντεία και ιατρική. Μιλήσαμε πάνω από μία ώρα, και ο ενθουσιασμός και ο σεβασμός μου άνθισε σαν το λουλουδί που το ζέστανε ο ήλιος της αυγής, ώσπου ανέφερε τα πειράματά του στον τομέα της αλχημείας.

«Αλχημεία;» είπα. Εξαπλάγην, γιατί δεν φαινόταν άνθρωπος που θα είχε σχέση με τέτοιες απατεωνιές. «Θες να πεις πως ξέρεις να μετατρέπεις βασικά μέταλλα σε χρυσό;»

«Ξέρω, αφέντη, αλλά δεν είναι αυτό που αναζητώ πραγματικά στην αλχημεία».

«Και τότε τι αναζητάς;»

«Οι άλλοι αναζητούν μια πηγή χρυσού φθηνότερη από την εξόρυξη μεταλλεύματος από τη γη. Η αλχημεία περιγράφει όντως έναν τρόπο για να φτιάξεις χρυσό, η διαδικασία όμως είναι τόσο επίπονη, που συγκριτικά το να σκάψεις κάτω από ένα βουνό είναι τόσο εύκολο όσο να κόβεις από τη ροδακινιά ροδάκινα».

Χαμογέλασα. «Έξυπνη απάντηση. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι είσαι άνθρωπος μορφωμένος, ξέρω όμως ότι η αλχημεία δεν αξίζει τίποτα».

Ο Μπασαράτ με κοίταξε σκεπτικός. «Κατασκεύασα πρόσφατα κάτι που μπορεί να σου αλλάξει γνώμη. Θα είσαι ο πρώτος άνθρωπος που του το δείχνω. Θα ήθελες να το δεις;»

«Με μεγάλη μου ευχαρίστηση».

«Ακολούθησέ με σε παρακαλώ». Περνώντας από μια πόρτα, με οδήγησε στο πίσω μέρος του μαγαζιού του. Το επόμενο

δωμάτιο ήταν ένα εργαστήριο γεμάτο αντικείμενα που αδυνατούσα να μαντέψω τη χρησιμότητά τους –μεταλλικές ράβδους τυλιγμένες με τόσο πολύ χάλκινο σύρμα, που θα έφτανε ίσαμε τον ορίζοντα, καθρέφτες στερεωμένους πάνω σε μια κυκλική πλάκα από γρανίτη που επέπλεε πάνω σε υδράργυρο-, ο Μπασαράτ τα προσπέρασε όμως όλα αυτά χωρίς να τους ρίξει ούτε μια ματιά.

Με οδήγησε ωστόσο σε ένα γερό βάθρο, στο ύψος του στήθους μου, πάνω στο οποίο έστεκε όρθιο ένα χοντρό μεταλλικό στεφάνι. Το άνοιγμά του είχε φάρδος όσο δύο χέρια ανοιχτά και τεντωμένα, και ήταν τόσο παχύ, που και ο πιο δυνατός άντρας θα κόπιαζε πολύ για να το κουβαλήσει. Το μέταλλο ήταν μαύρο σαν τη νύχτα, αλλά τόσο λείο και στιλπνό, που αν ήταν άλλο χρώμα, θα μπορούσε να χρησιμεύσει και σαν καθρέφτης. Ο Μπασαράτ με προσκάλεσε να σταθώ έτσι ώστε να βλέπω το στεφάνι από το πλάι, ενώ εκείνος στάθηκε μπροστά στο άνοιγμα.

«Δώσε προσοχή παρακαλώ», είπε.

Ο Μπασαράτ έβαλε το χέρι του μέσα στο στεφάνι από τα δεξιά, το χέρι όμως δεν βγήκε από την άλλη μεριά. Για την ακρίβεια ήταν λες και το χέρι του είχε κοπεί από τον αγκώνα, κι εκείνος κούνησε το κομμένο μέλος πάνω κάτω μερικές φορές και ύστερα έβγαλε το χέρι του από το άνοιγμα άθικτο.

Δεν περίμενα να δω έναν τόσο καλλιεργημένο άνθρωπο να παρουσιάζει ένα τέτοιο τέχνασμα, αλλά το έκανε πολύ καλά κι έτσι χειροκρότησα από ευγένεια.

«Μια στιγμή τώρα», είπε κι έκανε ένα βήμα πίσω.

Περίμενα μια στιγμή και, ιδού, ένα μπράτσο φάνηκε να βγαίνει μέσα από το στεφάνι από την αριστερή πλευρά χωρίς σώμα να το στηρίζει. Το μανίκι ταίριαζε με το ρούχο του Μπασαράτ.

Το μπράτσο κουνήθηκε πάνω κάτω μερικές φορές και ύστερα αποσύρθηκε ξανά μέσα στο άνοιγμα του στεφανιού και χάθηκε.

Το πρώτο τέχνασμα μου φάνηκε απλώς σαν μια ευφυής παράσταση, τούτο όμως έμοιαζε πολύ ανώτερο, αφού και το βάθρο και το στεφάνι ήταν πολύ λεπτά για να κρυφτεί άνθρωπος πίσω τους. «Πολύ καλό!» αναφώνησα.

«Σ' ευχαριστώ, αλλά δεν πρόκειται για ταχυδακτυλουργία. Η δεξιά πλευρά του στεφανιού προηγείται κατά μερικά δευτερόλεπτα της αριστερής. Περνώντας μέσα από το στεφάνι, είναι σαν να διατρέχεις ακαριαία αυτό το χρονικό διάστημα».

«Δεν καταλαβαίνω», είπα.

«Ας επαναλάβω την επίδειξη, αν μου επιτρέπεις». Για μία ακόμη φορά έβαλε το χέρι του μέσα από το στεφάνι και το χέρι του εξαφανίστηκε. Χαμογέλασε κι άρχισε να το πηγαиноφέρει μπρος πίσω σαν να έπαιζε διελκυστίνδα. Έπειτα έβγαλε έξω το χέρι του και το έτεινε προς το μέρος μου με την παλάμη ανοιχτή. Πάνω στην παλάμη του υπήρχε ένα πολύ γνώριμο δαχτυλίδι.

«Το δαχτυλίδι μου!» Κοίταξα το χέρι μου και διαπίστωσα πως το δαχτυλίδι μου ήταν ακόμα στο δάχτυλό μου. «Σκάρωσες αντίγραφο».

«Όχι, είναι όντως το δικό σου δαχτυλίδι. Περίμενε λίγο».

Για μία ακόμη φορά από την αριστερή πλευρά βγήκε ένα χέρι. Θέλοντας να ανακαλύψω τον μηχανισμό του τεχνάσματος, πήγα σβέλτα και το άρπαξα. Δεν ήταν καθόλου ψεύτικο, ήταν ένα χέρι τόσο ζεστό και ζωντανό όσο και το δικό μου. Το τράβηξα προς το μέρος μου και τράβηξε κι εκείνο. Και ύστερα, σαν επιδέξιο κλεφτρόνι, το χέρι έβγαλε το δαχτυλίδι από το δάχτυλό μου, αποσύρθηκε μέσα στο στεφάνι και εξαφανίστηκε εντελώς.

«Το δαχτυλίδι μου χάθηκε!» αναφώνησα.

«Όχι, αφέντη μου», είπε εκείνος. «Το δαχτυλίδι σου είναι εδώ». Και μου έδωσε το δαχτυλίδι που κρατούσε. «Συγχώρεσέ με για το μικρό παιχνιδάκι μου».

Φόρεσα ξανά το δαχτυλίδι μου. «Το είχες πριν το χάσω».

Εκείνη τη στιγμή βγήκε ένα χέρι, αυτή τη φορά από τη δεξιά πλευρά του στεφανιού. «Τι είναι αυτό;» αναφώνησα. Πριν αποσυρθεί, πρόλαβα να αναγνωρίσω και πάλι από το μανίκι πως ήταν το δικό του χέρι, δεν τον είχα δει όμως να το βάζει προηγουμένως μέσα στο στεφάνι.

«Μην ξεχνάς», είπε, «ότι η δεξιά πλευρά του στεφανιού προηγείται της αριστερής». Και τότε πήγε από την αριστερή πλευρά και έβαλε το χέρι του μέσα στο στεφάνι από εκεί και πάλι το χέρι εξαφανίστηκε.

Σίγουρα η Μεγαλειότης σου ήδη θα το έχει αντιληφθεί πλήρως, εγώ όμως μόλις τότε κατάλαβα: ό,τι συνέβαινε στη δεξιά πλευρά του στεφανιού συμπληρωνόταν λίγα δευτερόλεπτα αργότερα από ένα γεγονός στην αριστερή πλευρά. «Είναι μαγεία;» ρώτησα.

«Όχι, αφέντη μου, ποτέ μου δεν έχω συναντήσει τζίνι, αλλά κι αν συναντούσα, δεν θα του εμπιστευόμουν τις επιδιώξεις μου. Πρόκειται για μια μορφή αλχημείας».

Και μου έδωσε εξηγήσεις, μιλώντας μου για την προσπάθειά του να βρει πολύ πολύ μικρούς πόρους στην επιδερμίδα της πραγματικότητας, σαν τις τρύπες που ανοίγουν τα σκουλήκια στο ξύλο, και πως όταν βρήκε μία, κατάφερε να τη διευρύνει και να την προεκτείνει, όπως ο υαλουργός που γυρίζει τον όγκο του λιωμένου γυαλιού πάνω στον μακρόστενο σωλήνα, και πως έτσι έδωσε τη δυνατότητα στον χρόνο να κυλά σαν νερό από

το ένα στόμιο και να πυκνώνει σαν σιρόπι στο άλλο. Ομολογώ πως δεν καταλάβαινα πραγματικά αυτά που μου έλεγε και δεν μπορώ να πάρω όρκο για την ισχύ τους. Το μόνο που κατάφερα να αποκριθώ ήταν: «Έχεις δημιουργήσει κάτι πραγματικά εκπληκτικό».

«Σ' ευχαριστώ», είπε εκείνος, «αλλά δεν είναι παρά μια πρόγευση αυτού που σκόπευα να σου δείξω». Με προσκάλεσε να τον ακολουθήσω σε ένα άλλο δωμάτιο, ακόμη πιο πέρα, στο βάθος. Εκεί υπήρχε μια κυκλική πύλη, που το ογκώδες πλαίσιο της ήταν φτιαγμένο από το ίδιο γυαλιστερό μαύρο μέταλλο και στερεωμένο στη μέση του δωματίου.

«Αυτό που σου έδειξα προηγουμένως ήταν μια Πύλη Δευτερολέπτων», είπε. «Αυτή εδώ είναι μια Πύλη Ετών. Τις δύο πλευρές του περάσματος τις χωρίζει ένα χάσμα είκοσι ετών».

Ομολογώ πως δεν κατάλαβα αμέσως το σχόλιό του. Τον φαντάστηκα να βάζει το χέρι του από τη δεξιά πλευρά και να περιμένει είκοσι χρόνια μέχρι να βγει από την αριστερή, κι έτσι μου φάνηκε πολύ παράδοξο ως μαγικό. Του το είπα μάλιστα, κι εκείνος γέλασε. «Αυτό θα μπορούσε να είναι μια χρησιμότητα», είπε, «σκέψου όμως τι θα συνέβαινε αν περνούσες ολόκληρος μέσα». Εκεί που στεκόταν στη δεξιά πλευρά, μου έκανε νόημα να πλησιάσω και να κοιτάξω στο εσωτερικό της πύλης. «Δες».

Κοίταξα και είδα ότι τα χαλιά και οι μαξιλάρες έμοιαζαν αλλιώτικα στην άλλη πλευρά του δωματίου σε σχέση με ό,τι είχα δει μπαίνοντας. Μετατοπίζοντας το κεφάλι μου δεξιά αριστερά, συνειδητοποίησα ότι όταν κοιτούσα μέσα από την πύλη, έβλεπα ένα διαφορετικό δωμάτιο από εκείνο στο οποίο βρισκόμουν.

«Βλέπεις το δωμάτιο σε είκοσι χρόνια από τώρα», είπε ο Μπασααράτ.

Ανοιγόκλεισα τα μάτια όπως θα τα ανοιγόκλεινε κανείς μπροστά σε μια οφθαλμαπάτη βλέποντας νερό στην έρημο, αλλά αυτό που έβλεπα δεν άλλαξε. «Και λες ότι μπορώ να περάσω μέσα;» ρώτησα.

«Μπορείς. Και κάνοντας αυτό το βήμα, θα βρισκόσουν στη Βαγδάτη όπως θα είναι σε είκοσι χρόνια από τώρα. Θα μπορούσες να αναζητήσεις τον γηραιότερο εαυτό σου και να συζητήσεις μαζί του. Και μετά να ξαναπεράσεις από την Πύλη των Ετών και να επιστρέψεις στο σήμερα».

Ακούγοντας τα λόγια του Μπασααράτ, ένιωσα κάτι σαν ίλιγγο. «Εσύ το έφτιαξες αυτό;» τον ρώτησα. «Κι έχεις περάσει μέσα;»

«Ναι, έχω περάσει, όπως και πάμπολλοι πελάτες μου».

«Προηγουμένως μου είπες ότι ήμουν ο πρώτος που του το έδειχνες».

«Αυτή την Πύλη, ναι. Αλλά επί πολλά χρόνια είχα μαγαζί στο Κάιρο, κι εκεί έφτιαξα την πρώτη Πύλη των Ετών. Και την έδειξα σε πολλούς εκείνη την Πύλη, και πολλοί τη χρησιμοποίησαν».

«Και τι έμαθαν μιλώντας με τον γηραιότερο εαυτό τους;»

«Καθένας μαθαίνει κάτι διαφορετικό. Αν το επιθυμείς, μπορώ να σου πω την ιστορία ενός τέτοιου ανθρώπου». Και τότε ο Μπασααράτ μου είπε μια ιστορία, την οποία μπορώ να αφηγηθώ κι εδώ, αν αυτό ευχαριστεί τη Μεγαλειότητά Σου.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΤΥΧΕΡΟΥ ΣΧΟΙΝΟΠΟΙΟΥ

Ήταν κάποτε ένας νεαρός άντρας ονόματι Χασάν, ο οποίος ήταν σχοινοποιός. Διάβηκε την Πύλη των Ετών για να δει πώς θα είναι το Κάιρο σε είκοσι χρόνια και, φτάνοντας εκεί, έμεινε έκ-

θαμβος με το πόσο είχε μεγαλώσει η πόλη. Ένωσε σάμπως να είχε μπει σε σκηνή κεντημένη σε ταπετσαρία, και παρόλο που η πόλη ήταν σε όλα της το Κάιρο, εκείνος κοιτούσε και τα πιο συνηθισμένα πράγματα σαν να ήταν υπέροχα και θαυμαστά.

Τριγυρνούσε κοντά στην πύλη Μπαμπ Ζουίλα, όπου συχνάζουν όσοι χορεύουν με σπαθιά και υπνωτίζουν φίδια, όταν του φώναξε ένας αστρολόγος: «Νεαρέ! Θες να μάθεις το μέλλον;»

Ο Χασάν γέλασε. «Το ξέρω ήδη», είπε.

«Μα δεν θες να μάθεις αν σε περιμένουν μεγάλα πλούτη;»

«Είμαι σχοινοποιός. Ξέρω πως πλούτη δεν με περιμένουν».

«Πώς είσαι τόσο σίγουρος; Δεν έχεις ακούσει για τον περίφημο έμπορο, τον Χασάν αλ-Χουμπάουλ, που ξεκίνησε κι αυτός ως σχοινοποιός;»

Τα λόγια του κέντρισαν την περιέργεια του Χασάν, ο οποίος άρχισε να ρωτά στην αγορά κι άλλους αν ήξεραν αυτό τον πλούσιο έμπορο και ανακάλυψε ότι το όνομα ήταν πολύ γνωστό. Έλεγαν ότι έμενε στην πιο πλούσια γειτονιά, κοντά στο Μπικράτ αλ-Φιλ, κι έτσι ο Χασάν πήγε μέχρι εκεί και ζήτησε να του δείξουν το σπίτι του εμπόρου, το οποίο, όπως αποδείχτηκε, ήταν το μεγαλύτερο στον δρόμο του.

Χτύπησε την πόρτα, κι ένας υπηρέτης τον οδήγησε σε έναν ευρύχωρο και όμορφα επιπλωμένο προθάλαμο με ένα σιντριβάνι στο κέντρο. Ο Χασάν περίμενε εκεί να πάει ο υπηρέτης να φωνάξει τον αφέντη του, όση ώρα όμως παρατηρούσε τους γυαλισμένους έβενους και τα μάρμαρα ολόγυρά του, ένωσε σαν ξένος σ' αυτό το περιβάλλον και ετοιμαζόταν να φύγει, αλλά τότε εμφανίστηκε ο γηραιότερος εαυτός του.

«Επιτέλους, ήρθες!» είπε ο άντρας. «Σε περίμενα!»

«Με περίμενες;» είπε κατάπληκτος ο Χασάν.

«Και βέβαια, αφού κι εγώ επισκέφθηκα τον γηραιότερο εαυτό μου, όπως ακριβώς επισκέφθηκες κι εσύ εμένα. Έχει περάσει τόσοσ καιρός, που είχα ξεχάσει την ακριβή ημερομηνία. Έλα, ας γευματίσουμε μαζί».

Και πήγαν οι δυο τους στην τραπεζαρία, όπου οι υπηρέτες έφεραν κοτόπουλο γεμισμένο με φιστίκια, λουκουμάδες πνιγμένους στο μέλι και ψητό αρνί στη σουβλά με πικάντικο ρόδι. Ο γηραιότερος Χασάν ανέφερε μερικές λεπτομέρειες για τη ζωή του: μίλησε για μια μεγάλη ποικιλία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αλλά δεν είπε καθόλου πώς έγινε έμπορος· ανέφερε μια σύζυγο, είπε όμως ότι δεν ήταν ακόμα ο καιρός να τη γνωρίσει ο νεότερος. Αντιθέτως ζήτησε από τον νεαρό Χασάν να του υπενθυμίσει τις φάρσες που έκανε ως παιδί και γέλασε ακούγοντας ιστορίες που είχαν σχεδόν σβήσει από τη μνήμη του.

Στο τέλος ρώτησε ο νεότερος Χασάν τον γηραιότερο: «Πώς έγινε κι άλλαξες τόσο πολύ την τύχη σου;»

«Το μόνο που θα σου πω τώρα είναι το εξής: όταν θα πας στην αγορά για να αγοράσεις κάνναβη και διασχίσεις την οδό των Μαύρων Σκυλιών, μην περπατήσεις στη νότια πλευρά του δρόμου, όπως συνήθως κάνεις. Πήγαινε από τη βορινή».

«Κι αυτό θα μου δώσει τη δυνατότητα να βελτιώσω τη θέση μου;»

«Κάνε απλώς αυτό που σου λέω. Γύρνα πίσω τώρα· έχεις να φτιάξεις σχοινιά. Όταν είναι να με επισκεφθείς ξανά, θα το καταλάβεις».

Ο νεαρός Χασάν επέστρεψε στον καιρό του και ακολουθώντας τις οδηγίες που έλαβε, περπατούσε πια στη βορινή πλευρά του δρόμου, παρόλο που δεν είχε σκιά εκεί. Λίγες μέρες αργότερα είδε στη νότια πλευρά του δρόμου, ακριβώς απέναντί του,

ένα φρενιασμένο άλογο σε κατάσταση αμόκ, που κλότσησε ένα σωρό ανθρώπους και τραυμάτισε έναν άλλο, ρίχνοντας κάτω ένα βαρύ κιούπι με φοινικέλαιο, που έπεσε πάνω του, ενώ ποδοπάτησε κι έναν άνθρωπο με τις οπλές του. Μόλις ησύχασαν τα πράγματα, ο Χασάν προσευχήθηκε στον Αλλάχ να γίνει καλά ο τραυματίας και να αναπαυθεί ο νεκρός και ευχαρίστησε τον Αλλάχ που προστάτεψε τον ίδιο.

Την επόμενη μέρα ο Χασάν διάβηκε την Πύλη των Ετών και αναζήτησε ξανά τον γηραιότερο εαυτό του. «Εσύ τραυματίστηκες από το άλογο καθώς περνούσες;» τον ρώτησε ο Χασάν.

«Όχι, γιατί άκουσα την προειδοποίηση του γηραιότερου εαυτού μου. Μην ξεχνάς πως εσύ κι εγώ είμαστε ένα· ό,τι συμβαίνει σ' εμένα έχει συμβεί κάποτε σ' εμένα».

Κι έτσι ο γηραιότερος Χασάν έδωσε οδηγίες στον νεότερο και ο νεότερος υπάκουσε. Σταμάτησε να αγοράζει αυγά από τον μπακάλη που συνήθιζε κι έτσι δεν αρρώστησε όπως οι άλλοι πελάτες που πήραν από το καλάθι με τα χαλασμένα αυγά. Αγόρασε παραπάνω κάνναβη κι έτσι είχε υλικό για να δουλέψει, όταν οι άλλοι πάλευαν με την έλλειψη στην αγορά επειδή καθυστέρησε ένα καραβάνι. Ακολουθώντας τις οδηγίες του γηραιότερου εαυτού του, ο Χασάν γλίτωσε πολλά προβλήματα, δεν έπαψε ωστόσο να αναρωτιέται γιατί ο γηραιότερος εαυτός του δεν του έλεγε περισσότερα. Ποια επρόκειτο να παντρευτεί; Πώς θα γινόταν πλούσιος;

Και ύστερα μια μέρα, αφού είχε πουλήσει όλα του τα σχοινιά στο παζάρι και το πουγκί του ήταν ασυνήθιστα γεμάτο, εκεί που περπατούσε στον δρόμο, ο Χασάν τράκαρε με ένα αγόρι. Έκανε να πιάσει το πουγκί του, είδε πως έλειπε και έκανε μεταβολή φωνάζοντας για να ψάξει μέσα στο πλήθος τον κλέφτη.